

Monumentnummer*: 506250

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 18 november 1997
Kadaster deel/nr 82763/31

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Werkendam Altena Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Werkendam

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Werkendam O 373

Omschrijving**

Inleiding

WOONHUIS in classicistische stijl, daterend uit 1804 met keldergewelven wijzend op 18de eeuw. Het huis ligt aan de Hoogstraat, een dam, waarvan de bebouwing ter weerszijden deel uitmaakt van de oudste woonkern van Werkendam, maar waar in de 19de eeuw huizen voor notabelen met stedelijke allure verrijzen. Zo ook Hoogstraat 49, dat sinds 1807 doktershuis is met praktijk en apotheek.

Omschrijving

Eenlaags woonhuis met lijstgevel en een samengesteld dak met omvangrijke dakkapellen. Het pand is opgetrokken in handvorm baksteen met staand verband en dunne voegen, Het dak is gedekt met Oudhollandse pannen. Het vijf raamassen brede huis met natuurstenen plint heeft een hardstenen stoep van twee treden naar de risalerende wit uitgevoerde monumentale ingang. Boven de dubbele paneeldeuren met gietijzeren roosters een halfrond bovenlicht met glas-in-lood en sluitsteen. Op de latei een vlaggenstok. Tegen een achtergrond van imitatie blokverband dragen ionische pilasters op natuurstenen base ment het rijk geprofileerde hoofdgestel met tandlijst. De kroonlijst die de gevel horizontaal afsluit verspringt, evenals de voorgevel, tweemaal naar achter: naast de ingang en waar de dakkapel aansluit . Deze laatste wordt in het middenrisaliet van de voorgevel opgenomen en suggereert met de drie grote halfcirkelvormige ramen met openslaande glas-in-loodvensters een mogelijk latere etage te zijn. Een witte plint en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

cordonlijst verbinden de vensters van de dakkapel met elkaar. Een kroon- lijst op geprofileerde houten klossen sluit deze gevel af. De zijgevels zijn gepleisterd in een blokverband, bevatten hoge achtruitsschuiframes en zijn afgesloten door een geprofileerde daklijst op klossen. De in handvorm baksteen opgetrokken achtergevel heeft een achterdeur met pilasteromlijsting en kroonlijst op consoles. De dubbele deur en het bovenlicht hebben een gekleurde glas-in-loodvulling met geometrisch motief. Dit motief ook in de vormgeving van de erker die het woongedeelte afsluit. Twee T-vensters met hoog gedeel d boven- licht met glas-in-lood sluit de werk vleugel af. Eronder twee getraliede kelderramen. In de achter- en zijgevels dakkapellen met openslaande ramen in een omlijsting van ionische pilasters verbonden door een geplatte boog en afgesloten door een geprofileerde kroonlijst. Links naast het huis ligt een koetshuis onder plat dak met drie paneeldeuren waarboven drie tienruitsraampjes en houten daklijst op klossen.

Het huis met langgerekte rechthoekige plattegrond heeft de originele indeling met middengang en kamers aan weerszijden behouden. De entreehal met pilastergeleding met rondboog en gestucte florale motieven geeft toegang tot de marmeren gang die eindigt in de achterdeur met gekleurde glas-in-lood panelen. De deuren zijn alle paneeldeuren. In verschillende vertrekken is de stucdecoratie van ionische pilasters en florale motieven bewaard gebleven. In het bijzonder de kamers aan de voorkant die ramen met blinden en stucdecoratie met pilasters boven de schouw en florale motieven in middenveld en hoeken van het plafond hebben bewaard. De linker voorkamer doet dienst als wachtkamer en heeft in het middenveld boven de schouw een tondo, waarin uitgebeeld attributen van producten van land en zee. De rechter voorkamer is in originele Empirestijl behouden met goudrandjes in de blinden en paneeldeuren en origineel behang met florale motieven. Schuifdeuren naar het naastliggende vertrek. Onder een schouw met voluten een gietijzeren haard uit ca. 1890.

Aan de rechter zij/achterkant van het huis ligt aan een door- gang een aanbouw opgetrokken in handvorm baksteen en onder zadeldak met Oudhollandse pannen. Hierin lagen de oorspronkelijke keuken en bijkeuken; de kelder met troggewelven van het woonhuis sluit aan bij het voorste deel van de aanbouw.

Het huis heeft een eigen vooringang, een paneeldeur en T-vensters aan de tuinzijde en in de korte tuingevel achtruits openslaan de deuren, waarboven een vierruitsvenster. Naast de trap naar de tuindeuren ligt de oude regenwaterkelder. Inwendig heeft dit huis het balkenplafond en op zolder vijf dekbalkgebinten behouden.

Waardering

Het huis heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een huis met stadse allure in één van de zogenaamde Hollandse dorpen. Het heeft architectuurhistorische waarde wegens de bijzondere vormgeving van de voorgevel die tot uitdrukking komt in de combinatie van de classicistische lijstgevel met de uitvoering van de dakkapel in hollands renaissancestijl. Het huis is van belang wegens de architectonische gaafheid van het ex- en interieur, dat behalve de hoofdindeling der ruimten ook een kamer in stijl behouden heeft. Door het gave exterieur is het huis straatbeeldbepalend. De grote achtertuin met hoog geboomte en een vijfhoekig houten tuinhuisje met tentdak daterend uit de 19de eeuw ondesteunen de waarde van het pand.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument